

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Philippi Ecclesiae Eystettensis XXXIX. Episcopi. De
Eiusdem Ecclesiae Divis Tvtelaribvs. S. Richardo. S.
Willibaldo. S. Wvnibaldo. S. Walpurga. Commentarius
nunc primum evulgatus**

Philipp <Eichstätt, Bischof>

Ingolstadii, 1617

XVII. De Monasterio per S. VWillibaldum Aichstadij condito.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70477](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70477)

*De Monasterio per S. Willibaldum
Aichstadij condito.*

 Lim non pauci Episcoporum, maximè ex illis, qui ex Hibernia & Britannia in Germaniam veniebant, Monasticam vitam ante Episcopatum profitebantur; qui etiam Episcopi facti eadem professione se non abdicabant, institutis congregationibus & collegiis, quæ & erant & nominabantur Monasteria, eorumque professores Monachi. Huiusmodi Monasterium ipse etiam S. Willibaldus Aichstadij, in noua sua dioecesi instituit, Monachus ipse, & Monasticæ vitæ ex disciplina Cassinensi accuratus obseruator & custos: de quo Hodæporicum Willibaldinum. *In loco, qui dicitur Eystet, Monasterium construere incipiebat, atque ibidem sacram monasterialis vitæ disciplinam in usum prioris vitæ, quod videndo ad S. Benedictum, & non solum ibi, sed & in multis Monachorum mansionibus, quas ipse solers & sophyrus, vasta per rura rimando explorabat, illorum cata normam venerandæ vitæ conuersationem in semetipso ostendendo, exercebat. Et cum paucis adhuc ibidem operariis latum atque spaciosum diuina segetis campum sacra superni verbi sata serendo, usque ad messem perducebat.*

Ibidem de fructibus ex cultura Boici agri relatis. Latè ille per vastam Baioariorum prouinciam, aratra trudendo, sata serendo, messem metendo, cum multis messorum operariis, per vitreos Baioariorum campos, cum Ecclesiis atque Presbyteris, Sanctorumque reliquiis digna Domino delibat dona.

Vita Wunibaldina de S. Wunibaldo. Venit ad Monaste-

nafterium, quod dicitur Eichstat, ad fratrem suum Episcopum
Vvillibaldum. Reginoldus seu quisquis est Auctor;

Nouum Christi antistitem Vvillibaldum ad cathedram suae
sedis remittunt. Vbi quāta monasterio constructo, seipsum ab-
stinentia macerauerit, quantosq; vsq; ad vitæ suae terminū, ad
amorem caelestis patriæ verbis & exemplis accenderit, quoue
virtutum nitore resulserit, nullus viuentium enarrare pote-
rit. Quis igitur vnquam peregrinorum ad patronum nostrum
ueniens victus, aut tegminis petiturus solamen, vacuus ad
alios pertransiuit? Quis in opum inedia squalore sedatus, ali-
moniam non inuenit? Quis peccatorum pondere prae-gra-
uus, dum ei vulnus inflictum ostendit, onerosus accessit?

In ipsa etiam historia Episcoporum aliquoties
templum, quod nunc primarium, seu cathedrale ap-
pellamus cum adiunctis domiciliis appellatur *Monas-
terium*: Et certum est Germanicum nomē *Münster*/
quo multis in locis Ecclesiæ cathedrales afficiuntur, à
Monasterio descendere, quia primi illi Canonici Mo-
nasticam vitam profitebantur edocli à primis suis
Magistris, quorum multi, vt suprā dicebam, Monachi
erant: Et ipsemet S. Bonifacius Moguntiae in Metro-
politana sua sede Monasterium condidit, & Canoni-
cos non nisi Monachos habuit, qui diu in hoc vitæ ge-
nere perseuerarunt; nā à Mariano Scoto Ecclesia Me-
tropolitana Moguntina anno M. LXXI. vocatur.
S. Martini Monasterium, & anno M. LXXXI. *Episco-
pale Monasterium*; & inter Epistolas Manuscriptas san-
ctæ Hildegardis, quæ post MC. annū floruit, reperiun-
tur epistolæ Canoniorum Moguntinensium ad san-
ctam Hildegardem, cum hoc proœmiolo: *Conuentus
fratrum de domo, &c. Conuentus fratrum de S. Martino. Vi-
de Serarium lib. I. c. 18. & li. 5. in Ioanne II. Archiepi-
scopo.*

Otho Frisingensis lib. 5. Chron. cap. 24. de S. Corbiniano. *Per vallem Tridentinam rediens (ex Italia) ac Baioariam ingressus, à Thasilone Duce, eius q̄ filio Theodone benignè susceptus, montem Frisingen accepit: ubi primò Ecclēsiā, qua vsque hodie cernitur, in honorem B. Benedicti construxit, ac Monachorum ibi sacrum conuentum adunauit. Ergo Frisingæ etiam primi illi Canonici Monasticam vitam profitebantur. Auctor Annalium Colmariensium anno M. CC. LVIII. Combustum est Monasterium Basileense, & magna pars Cinitatis. Rectè, Editor ad marginem: Summum Templum Basileense.*

Philippus noster cap. 23. scribit quidem Monasterium à S. Willibaldo exstructum esse; sed addit *regularis vita & rationabilis obsequij clericos ab illo congregatos, & inibi collocatos.* Quibus verbis haud inficiatur primos illos S. Willibaldi socios & adiutores Monachos fuisse; pro quibus enim nisi pro Monachis Monasterium à S. Willibaldo ædificatum est? Successu tamen temporis à Monastica vita in Templis cathedralibus recessum est, & ad communem Clericorum viuendi rationem itum: à qua tandem ad hanc hodiernam ventum, quando sublata communitate, quilibet succo suo victitat, reditibus, qui pereipiuntur, arbitrato cuiuslibet vel expensis vel reseruatis.

Nec mirum, hæc primaria Metropolitana & Episcopalia Monasteria à Monastico instituto labentibus annis deflexisse, cum idem longè inferiora & minoris dignationis Monasteria fecerint; nam anno Domini M. CCCC. XIX. die XVI. Augusti, Martini V. Pontificis concessu, facta est Moguntia Monachorum S. Albani commutatio in Canonicos. Et eodem seculo, sed posterioribus annis, nempe anno gratia
M. CCCC.

M.CCCC.LX. *Monasterium S. Viti Eluacensis erectum est in Ecclesiam collegiatam ob diuini cultus augmentum per reuerendum in Christo patrem Dominum Petrum Cardinalem Episcopum Augustensem, vt dicitur in Eluacensi Chronico. Huiusmodi mutationes Abbati Tritheimio bilem aliquando mouerunt. Hinc illa in Chronico Sponheimensi satis stomachosa anno M. CCCC. LXXXV. His ferè temporibus Monasterium in Salsa Argentinensis diœcesis ad instantiam apostatantium Monachorum, cooperatione sua quarentium, ab Ordine in seculare collegium translatum est, & ex Monachis malis facti sunt Canonici deteriores; qui votum Deo factum sine causa violantes, mercedem sceleris inuenient.*

Idem anno M. CCCC. XCV. Eodem anno Monasterium in Odenheim, Spirensis diœcesis, ab ordine nostro fuit translatum in seculares, per consensum Summi Pontificis, ad instantiam apostatantium Monachorum, qui nullam translationis suae causam legitimam habentes, pro veris falsa suggesterunt Pontifici. De ipsorum apostatantium proteruo abbate, qui omnis mali fuit occasio, quidam hoc tetra stichon cecinit:

Deposui Benedictæ tuam, rapuiq; petrinam

Vestem: sic Ditem fallere posse ratus.

At mihi nil prodest vestis mutatio, nam me

Prodit caluities, & mea lingua leuis.

Horum vestigia sequuntur Abbas & Monachi in Nuvvylers, Argentinensis diœcesis, de consensu præfati Pontificis Alexandri VI. habitum cum ordine eodem ferè tempore deposuerunt facti ex Monachis malis Canonici peiores. Va impiis.

Ita Tritheimius. Interim non obstantibus huiusmodi querimoniis & comminationibus, tales mutationes si sequenter acciderunt; nam ne extra diœcesin nostram

nostram

nostram egrediamur, an non hodiernum Canonico-
rum Herenriedæ collegium olim fuit Ordinis D. Be-
nedicti Monasterium? Vt folia in syluis, ita & isthæc
æui progressionem mutari consueverunt, & mutabun-
tur, quamdiu mutabilis iste mundus durauerit.

CAPVT XIIX.

De primo ortu & incunabulis vrbis
Eystettensis.

H Odœporicum Willibaldinum. *Misit S. Boni-
facius Willibaldum & Sviggerum Comitem
ad Eystet; ut videret, quomodo sibi placeret. Illam
regionem Eystet Svitgarius tradidit S. Bonifacio, in redem-
ptionem anime sue. Et S. Bonifacius tradebat nostro Episcopo
S. Willibaldo illam regionem, qua adhuc tota erat vastata, ita
ut nulla domus ibi esset, nisi illa Ecclesia sancta Maria: qua
adhuc stat ibi, minor, quam alia Ecclesia, quam postea B. Vil-
libaldus ibi construxerat.*

Ergo locus ille planè desertus & solitarius erat: sed
mox Monasterio constructo, affluentibus vndequa-
que qui locum excolere & inhabitare cuperent, nata
est, quam hodie videmus ciuitas ad Almonium seu
Alcimulam fluuium, quam à quercubus succissis Aich-
stadium, seu Aichostadium; alij mollius; Eystadium,
quasi oppidum *succisarum quercuum loco conditum* no-
minarunt. Hinc quidam Græcissantes *Dryopolim* appel-
litant. Etiam *Aureatum* audit, in memoriam veteris, &
ab antiquis vastati Aureati, cuius rudera adhuc exsta-
re & conspici dicuntur inter hodiernum Eychstadium,
& oppidum, quod Nassoyelsia vocatur. Hinc etiam
Episcopatus *Aureatensis*, & Episcopi *Aureatenses*. Et la-
pis

/f